

Mołdawia wypełniła kryteria reżimu bezwizowego z UE

Kamil Całus, Marta Jaroszewicz

15 listopada Komisja Europejska ogłosiła raporty z implementacji Wizowych Planów Działań (VLAP) z Mołdawią, Ukrainą i Gruzją. Najlepiej został oceniony postęp Mołdawii – KE zarekomendowała Radzie UE oraz Parlamentowi Europejskiemu zniesienie wiz dla obywateli mołdawskich, mających paszporty biometryczne, wjeżdżających do UE na okres do 90 dni. Odnotowano także zintensyfikowane, lecz nie wystarczające do przejścia do drugiej fazy realizacji Planu postępy Ukrainy oraz udane początki reformatorskie Gruzji.

Komentarz

- Raport KE na temat Mołdawii należy ocenić jako bardzo pozytywny. Komisja uznała, że Kiszyniów spełnił wszystkie kryteria, w tym wprowadził bezpieczny system wydawania paszportów biometrycznych, przeprowadził reformę MSW oraz poprawił jakość ochrony granicy, w tym na odcinku naddniestrzańskim (dzięki wzmocnieniu współpracy ze stroną ukraińską, wprowadzeniu dodatkowych patroli mobilnych oraz ośrodków Biura ds. Migracji i Azylu na granicy administracyjnej z Naddniestrzem). Wykonanie wyśrubowanych kryteriów VLAP w ciągu trzech lat jest sukcesem organizacyjnym i dyplomatycznym Mołdawii.
- KE zapowiedziała, że oficjalną rekomendację o zniesieniu wiz skieruje po szczycie w Wilnie, jednak zapewne już deklaracja wileńska będzie zawierać odniesienia do tej kwestii. Wśród krajów UE przeważają nastroje niechętne szybkiej liberalizacji zasad wjazdu do UE, ich ostateczna decyzja będzie mieć charakter polityczny. KE ma nadzieję, że kraje UE będą bardziej skłonne do zniesienia obowiązku wizowego, jeśli równoległe do prawodawstwa wizowego UE zostanie wprowadzony mechanizm o czasowym przywróceniu ruchu wizowego w sytuacjach nadzwyczajnych. Nie jest jasne, czy Rada zażąda jeszcze przedstawienia przez KE raportu dotyczącego oceny ryzyka migracyjnego z Mołdawii, bowiem pewne jego elementy zostały zawarte w przedstawionym raporcie. Około 500 tys. obywateli mołdawskich (spośród 3,9 mln ludności, włączając Naddniestrze) pracuje zarobkowo za granicą, często nielegalnie. Z drugiej strony, około 300-400 tys. Mołdawian ma obywatelstwo rumuńskie. Odsetek odmów wizowych w konsulatach krajów Schengen sukcesywnie się zmniejsza (w 2012 roku wyniósł 3,05%).
- Perspektywa zniesienia wiz dla Mołdawian do końca 2014 roku jest bardzo ważna z punktu widzenia koalicji rządzącej w Mołdawii. Daje ona bowiem możliwość poprawy obecnie bardzo niskich wskaźników poparcia przed wyborami parlamentarnymi planowanymi na przełomie 2014/2015 roku. Zniesienie wiz jest także instrumentem

polityki wobec Naddniestrza, gdyż może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności Mołdawii właściwej dla mieszkańców separatystycznego regionu i wzrostu liczby posiadaczy mołdawskich paszportów wśród jego mieszkańców.

- Postęp Mołdawii zapewne zaktywizuje zabiegi innych krajów Partnerstwa Wschodniego i Rosji na rzecz liberalizacji wizowej z UE oraz może skłonić je do reform. Ukraina, mimo zasadniczej intensyfikacji prac legislacyjnych w ostatnim roku, została poproszona przez KE o poprawienie uregulowań prawnych dotyczących wprowadzenia paszportów biometrycznych, przyjęcie nowoczesnego ustawodawstwa antydyskryminacyjnego oraz antykorupcyjnego. Postępy Gruzji oceniono jako zadowalające, ale wciąż pozostaje ona na początku drogi.